

Datum
2022-04-26
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2022-160

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Motion av John Roslund (M) om att anonymisera socialsekreterarnas identitet , STK-2021-1562

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden är positiv till motionens intentioner och delar beskrivningen av att hot och våld mot anställda är ett allvarligt problem.

Med bakgrund av hur lagstiftningen är utformad och uttalande från JO bedömer nämnden att det inte är möjligt att anonymisera socialsekreterares eller andra beslutfattande tjänstepersoners identitet.

Nämnden ser inte att det är möjligt att anonymisera socialsekreterare genom att använda sig av individuella nummer, vilket framförs i motionen. Nämnden anser inte att det är aktuellt att ge nämnden i uppdrag att undersöka möjligheten att anonymisera socialsekreterarnas identitet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är av stor vikt att fortsätta arbeta och utveckla arbetssätt för att motverka att personal utsätts för hot och våld. Nämnden vill framhålla att hot och våld är en prioriterad fråga inom förvaltningens arbetsmiljöarbete.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden delar beskrivningen av att hot och våld mot anställda är oacceptabelt och att det är ett allvarligt problem. Nämnden anser att det är positivt att motionen belyser insatser som kan genomföras för att minska risken för att personal utsätts för hot och våld.

Av Malmö stads medarbetarenkät från 2021 framgår att 11 procent av förvaltningens medarbetare har blivit utsatta för hot eller våld på grund av sitt arbete under de senaste 12 månaderna. Förekomsten av hot och våld är högre på avdelningarna Ekonomisk bistånd och boende samt IFO utredning.

Arbetet mot hot och våld är ett prioriterat område inom förvaltningens arbetsmiljöarbete. Exempelvis inom ramen för förvaltningens inriktnings- och visionsmål 2022 *Trygg & säker arbetsplats - alla medarbetare ska känna sig trygga och säkra på sin arbetsplats.*

Arbetsmiljöarbetet utgår vidare från bland annat Malmö stads personalpolicy och Malmö stads arbetsmiljöprocess som innehåller kommungemensamma riktlinjer och rutiner såsom *Malmö stads riktlinjer vid våld och hot* samt *Rutiner vid våld och hot.*

Att utsättas för hot i sitt arbete medför psykisk påfrestning som kan leda till ohälsa. Hot är en av förvaltningens mest rapporterade typ av tillbud. Att främja en god arbetsmiljö och arbeta mot hot och våld är ett viktigt arbete, också för att klara kompetensutmaningar på sikt.

Som en del i förvaltningens arbete mot hot och våld undersökte förvaltningen 2019 samtliga hot och våldshändelser under 6 månader. Av rapporten *Hot och våld inom ASF* framgick att det då var vanligt återkommande att inträffade händelser kunde kopplas ihop med negativa besked/beslut.

Hot och våld mot medarbetare utgör ett problem för den enskilde som drabbas såväl som för rättssäkerheten, eftersom det riskerar att påverka myndighetsutövningen. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser samtidigt att det är viktigt att belysa att huvuddelen av möten med klienter inte innehåller dessa inslag.

I enlighet med 31 § förvaltningslagen (2017:900) ska det för varje skriftligt beslut finnas en handling som bland annat visar vem eller vilka som har fattat beslutet. I enlighet med 11 kap. 8 § socialtjänstlagen (2001:453) ska 31 § förvaltningslagen tillämpas av socialnämnden vid myndighetsutövning mot enskild. Myndigheten är vidare, enligt 33 § förvaltningslagen, skyldig att så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet.

Justitieombudsmannen (JO) riktade i sitt beslut 2018-03-09 kritik mot arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Karlstads kommun då nämnden inte angett vem som fattat beslut i ärenden avseende ekonomiskt bistånd. Nämnden hade för att skydda personalen vid ett flertal tillfällen angett ordföranden i nämnden som beslutsfattare, trots att ordföranden inte fattat de aktuella besluten. JO var kritisk till nämndens hantering av beslutsfattarens identitet och framförde *att det är ett grundläggande krav när myndigheter fattar beslut att den ansvarige beslutsfattaren inte är anonym. En part i ett ärende har alltså ett berättigat intresse att få veta vem som har beslutat i hans eller hennes ärende.*

Med vem eller vilka som har fattat ett beslut avses beslutsfattarens namn och titel då parten direkt ska kunna utläsa vem som har fattat ett beslut. Det går således inte att socialsekreterare eller andra beslutsfattare enbart identifieras vid behov, vilket motionären föreslår. Förvaltningen tolkar heller inte 31 § och 33 § förvaltningslagen och beslutet av JO som att den en-

skilde ska behöva vända sig till myndigheten efter varje mottaget beslut för att begära ut uppgiften om vem som har fattat beslutet.

Som en del i handläggningen av ett ärende gör handläggaren exempelvis bedömningar av åtgärder, skickar ut kompletteringsbrev till brukare, gör journalanteckningar och så vidare. I varje ärende ska det dokumenteras vem som gör vad och vem som beslutar om vilken åtgärd, dels på grund av den enskildes rättssäkerhet, dels för att myndigheten ska kunna spåra vem som genomfört vilken åtgärd.

I samband med att en tjänsteperson dokumenterar en uppgift ska det enligt 27 § förvaltningslagen *framgå av dokumentationen när den har gjorts och av vem*. Även när en person tar fram beslutsunderlag och förslag till beslut, ska det enligt 31 § 5 p. förvaltningslagen *framgå vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet*.

Enligt 10 § förvaltningslagen har den som är part i ärendet rätt att ta del av allt material som har tillförts ärendet. Det inkluderar inte bara beslut utan samtliga handlingsåtgärder i ärendet. Det är kopplat till att den enskilde ska kunna förvissa sig om att en person som är jävig inte deltar i handläggningen, i enlighet med 17 § förvaltningslagen.

Att beslutsfattarens befattning behöver framgå kan också relateras till 10 § förvaltningslagen då den som är part i ärende måste ha möjlighet att försäkra sig om att beslutet är fatta av behörig person. Även en tillsynsmyndighet måste i efterhand kunna kontrollera att beslutet fattats av behörig befattningshavare vilket tillsynsmyndigheten inte kan göra om enbart, exempelvis ett tjänstenummer angavs.

Vidare, information om vem som har fattat ett visst beslut ska vid begäran lämnas ut i enlighet med 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Den enskilde har således alltid rätt att ta del av vem som har fattat ett visst beslut. Uppgiften ska vidare lämnas ut genast i enlighet med 2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen. Att enbart skriva ut ett tjänstenummer skulle utifrån ovan inte fylla någon funktion då den enskilde och allmänheten kan begära ut uppgiften och ska få ta del av den genast. Uppgiften om vem som har fattat ett beslut omfattas inte av någon sekretessbestämmelse.

Jämställdhetsperspektiv

Enligt arbetsmiljöverket utsätts dubbelt så många kvinnor som män för våld och hot på sina arbetsplatser, vilket framför allt kan härledas till att kvinnor är överrepresenterade i yrken där det föreligger högre risk att utsättas för våld och hot.

Det är emellertid svårt att i nuläget säga vilka konsekvenser förslaget skulle ha utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Barnperspektiv

Våld och hot på arbetsplatsen har ofta påverkan även på medarbetares privatliv och på så sätt kan det få indirekta konsekvenser även för barns liv. Det är emellertid svårt att i nuläget säga vilka konsekvenser förslaget skulle ha utifrån ett barnperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Det är i nuläget svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av motionens förslag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden är positiv till motionens intentioner men med bakgrund av hur lagstiftningen är utformad och uttalande från JO bedömer nämnden att det inte är möjligt att anonymisera socialsekreterare och andra beslutsfattande tjänstepersoner.

Nämnden ser inte att det är möjligt att anonymisera socialsekreterare genom att använda sig av individuella nummer i handläggningen av ärenden. Mot bakgrund av vad som framförts i ärendet anser nämnden att det inte är aktuellt att ge nämnden i uppdrag att undersöka möjligheten att anonymisera socialsekreterarnas identitet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är av stor vikt att fortsätta arbeta och utveckla arbetssätt för att motverka att personal utsätts för hot och våld. Nämnden vill framhålla att hot och våld är en prioriterad fråga inom förvaltningens arbetsmiljöarbete.

Motionären framför att hotbilden och möjligheten att kunna söka fram socialsekreterares adress och telefonnummer hade minskat om socialsekreterare kunde använda individuella nummer i stället för att ange hela sitt namn på handlingar. Idag är det enkelt att söka fram telefonnummer och adress på internet genom olika sökfunktioner vilket i sammanhanget kan vara problematiskt då det är svårt att skydda tjänstepersoner på internet.

Vilket framgår av föreliggande ärende är arbetet mot och hot och våld prioriterat inom förvaltningen. Det är också en problematik som behöver belysas på fler nivåer. På arbetsmarknads- och socialnämndens sammanträde 26 april behandlas även remiss angående *en skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner* (SOU 2022:2). I ärendet är förvaltningen bland annat positiv till utredningens förslag att inkludera personal inom socialtjänsten i förslagen om ett förstärkt straffrättsligt skydd för utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner. Nämnden menar att det är en stark signal som markerar allvaret i problematiken kring hot mot anställda inom socialtjänsten.

Mot bakgrund av vad som redovisats i ärendet föreslår arbetsmarknads- och socialnämnden att motionens förslag avslås, att arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner föreliggande yttrande och skickar det till kommunfullmäktige.

Ordförande

Sedat Arif

Direktör

Britt-Marie Pettersson

Ingrid Gunnarson (M), Farishta Sulaiman (M) och Anna Adell (M) reserverar sig muntligen till beslutet.

Joacim Ahlqvist (C) reserverar sig muntligen till beslutet.

Magnus Olsson (SD) och Nichlas Holmgren Gellersten (SD) reserverar sig muntligen till beslutet.